Єднаймося в Просвіті!

Галицька Просвіта

Як обрид цей
мерзенний звіринець –
Край нелюдський
гидот і гризні!
Відтепер я навік українець.
Русь, ти більше
не мати мені!

Олександр БИВШЕВ, Росія

37 (505)
11 вересня
2014 р.

Тижневик “Галицька Просвіта” * Засновник – Івано-Франківське ОО ВУТ “Просвіта” ім. Т. Шевченка * Свідоцтво – ІФ № 521 від 15.06.2004 р. * Шеф-редактор – Степан Волковецький * Головний редактор – Богдан Вівчар * Літературний редактор – Ірина Шумада * Верстка – Марія Дзебчук * Набір – Наталія Дяченко * Друк – КП фірма “ЛІК” * Тираж – 2000 примірників * Замовлення – № 1049 * Наша адреса: 76018, м. Івано-Франківськ, вул. М. Грушевського,18 * тел. (0342) 75-05-86, * тел./факс (03422) 2-38-67 * e-mail: oblasna-prosvita@ukr.net * http://uaprosvita.if.ua/ * Наші реквізити: Р/р 26003300012896 в ПАТ “Ідея Банк” МФО 336310, код 04929075. * За зміст і достовірність інформації у рекламі відповідає рекламодавець * Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій і подає матеріали для дискусії * За точність викладених фактів відповідає автор * Редакція застерігає за собою право редаґувати і скорочувати матеріали * Листування з читачами – тільки на сторінках газети

КОЛОНКА РЕДАКТОРА

ВІД РУХУ ДО МАЙДАНУ

Чверть століття тому у такі ж погожі вересневі дні організаційно на Установчому з’їзді у Києві було оформлено потужну громадсько-політичну організацію – Народний рух України.

Це були часи суспільних змін, творення численних демократичних угруповань. Скажімо, у нашому краю постанню НРУ передувало Культурно-просвітницьке товариство «Рух». Тоді здавалося, що розчинилися вікна і двері велетенської тюрми народів і мільйони громадян на повні груди вдихнули чисте повітря свободи. Площі й майдани міст, селищ, сіл вирували тисячними мітинґами: «Досить, доволі – Україна прагне волі!», «Дайте волю і свободу українському народу!» – волали тисячні майдани.

Закумульована енерґія мільйонних мас і вилилась у створенні потужної Всеукраїнської громадсько-політичної організації – НРУ. Рух на той час об’єднав людей з неоднаковими поглядами і думанням, різні громадські організації і політичні течії в одне бурхливе річище творення Незалежності й української державності.

Згадаймо «Живий ланцюг єднання» до річниці Злуки ЗУНР та УНР 22 січня 1990 року, мітинґ на честь підняття Національного Прапора 5 липня 1990 року над Київською міською радою, всеукраїнське вшанування 500-ліття запорізького козацтва 1–5 серпня 1990-го, велелюдні дійства під Берестечком, Батурином, в Лубнах і Хотині. Не перелічити десятків акцій, які організували в той час у краю прикарпатські рухівці. Вони будили дух, що «тіло рве до бою...» Саме Рух на виборах 1991-го привів у Верховну Раду Народну раду, яка доклалась до проголошення Акту Незалежності.

Але за природними і суспільно-історичними законами будь-яка хвиля чи піднесення спадає, згасає, а то й відкочується. Буквально через кілька років Рух вразила криза самовизначення. Одні вважали, що НРУ має залишитись об’єднанням демократичних організацій та партій, першочерговим завданням якого було б створення тривкої політичної бази для розбудови нової Української держави. Інші ж на чолі з В’ячеславом Чорноволом стояли на тому, оскільки нова держава, як і раніше, повністю контролюється комунономенклатурою, що для побудови української України потрібно перейти в опозицію і стати політичною партією. Саме так невдовзі і сталося.

Але вже ніколи Рух не мав стільки членства і не піднімав такі хвилі народних протестів, як у часи свого становлення. Щоправда, вони певною мірою повторились у часи Помаранчевої революції. Але її очолювали й вели вже інші лідери і політичні сили. Рух був лише у супрязі з ними.

І тільки через чверть століття справу Руху піднесли на свої прапори його ровесники – молоді майданівці. Їхня рішучість, сміливість, жертовність, любов до України й віра у перемогу скинули тоталітарний режим Януковича. З такою ж рішучістю і вірою вони нині воюють проти російських окупантів. І це нове покоління, яке не знало радянського рабства, неодмінно переможе. Адже ця тяглість іде від княжих часів, до козацтва, січового стрілецтва, УНР, холодноярців та УПА, шістдесятників, НРУ, Майдану...

Богдан ВІВЧАР

КОНҐРЕСИ

На Прикарпатті відбувся Третій світовий конґрес Союзу українок як пошанування і продовження діянь Першого конґресу, який відбувся в Станиславові 80 років тому – 23–27 червня 1934 року.

НОВІ ВИКЛИКИ ПЕРЕД ЖІНОЦТВОМ

Як розповіла на поважному зібранні в «Екскурсі в історію жіночого руху» голова Івано-Франківської ОО Союзу українок Уляна Шведюк, Перший конґрес показав силу й організованість українського галицького жіноцтва в умовах польської окупації. На нього тоді з’їхалось 600 українок, а вітали їх півтори тисячі дівчат у національних строях із серпами й синьо-жовтими бантами. Це було свято селянок.

– Аж через шістдесят років – у 1994-му – відбувся Другий конґрес, – нагадала У. Шведюк. – Тоді ми закликали молитися до Бога й працювати на Україну. На жаль, не всі дослухались до нашого кличу. Тепер же ми спонукаємо жіноцтво стати на захист України й до праці з її розбудови...

Після нашого Славня, гімну Союзу українок у виконанні хору «Берегиня» і всіх присутніх, молитви за мир у державі, благословення владик учасники вшанували пам’ять полеглих за Україну всіх часів та союзянок, які відійшли у вічність.

Вітали Конґрес голова СУ України Ореслава Хомик, голова Світової федерації українських жіночих організацій (СФУЖО) Орися Сушко, голова Союзу українок Америки Маріанна Заяць, вітання якої зачитала Оксана Фаріон, президент Центру відносин Франція–Україна Соні Френкель і багато інших.

Вітаючи союзянок, голова ОО ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка Степан Волковецький подякував українським жінкам зі їхній патріотизм, само-

(Чит. 2 стор.)

ГЕРОЇ НЕ ВМИРАЮТЬ

У час, коли молоді герої віддають свої життя, захищаючи Україну від окупантів, прикарпатці, зрештою і представники сходу, віддали шану уродженцеві Полтавщини – митцеві-скульптору, українському січовому стрільцю Михайлові Гаврилку.

Був то чоловік непересічний, рішучий, сильний тілом і духом. Ось як писав про нього голова Пресової кватири, себто пресової служби, УСС Осип Назарук:

«Се одна з найориґінальніших постатей нашого стрілецтва загалом. Ориґінальна й виглядом, і поведенням, і минувшиною, і своїми духовними інтересами... Говорить з такою певністю себе, якби сокирою рубав. Так само певно виступає і ходить. Сильно збудований, кремезний, бльондин із прозорими синіми очима... З лиця, постави, рухів і голосу – уособлення сили й рішучості...

(Чит. 2 стор.)

НОВИНИ УКРАЇНИ І КРАЮ

Під заставу

Приморський суд Одеси випустив командира батальйону «Прикарпаття» Віталія Комара під заставу.

Про це повідомив міський голова Коломиї Ігор Слюзар, який підтримує контакт із керівництвом батальйону.

«Віталія Комара випустили під заставу. Саму заставу зменшили з 300 до 60 тисяч гривень. Зараз він їде додому», – розповів мер Коломиї.

Він додав, що слідство у справі проти комбата «Прикарпаття» триває, але він виконує свої обов’язки, від яких його ніхто не відсторонював.

26 серпня більш як 300 військовослужбовців відмовилися стояти під Іловайськом у бойовій обстановці, покинули позиції та відбули до місця постійної дислокації в Делятині.

За словами бійців, у них більше не було можливості й техніки для продовження служби.

Як відомо, раніше Івано-Франківська облдержадміністрація продемонструвала лист від РНБО, згідно з яким рішення про відведення батальйону на місце дислокації було ухвалене начальником Генштабу, а отже, мова не йде про дизертирство.

У середу Комар заявив, що у прокуратурі його намагалися змусити підписати документ, згідно з яким батальйон мав 14 БТРів, але вони були знищені під час бойових дій. За словами представників батальйону, у них взагалі не було важкої техніки – лише шкільні автобуси, на яких вони вивозили полонених з зони бойових дій.

Волонтери просять про допомогу

Станом на 8 вересня в Івано-Франківську перебуває 1721 людина, яка приїхала в місто з Донецької та Луганської областей.

Про це повідомляє Юлія Кміта-Ференц, координатор збору та розповсюдження гуманітарної допомоги штабу Координаційної ради з питань надання допомоги населенню Івано-Франківської області під час надзвичайних ситуацій-подій.

За її словами, переселенцям дуже потрібні подушки, ковдри, посуд, речі елементарного побуту, дуже потрібні макарони, крупи, консервація, овочі.

Стартував кубок України з шашок

В Івано-Франківську розпочався Кубок України з шашок. На церемонії відкриття в приміщенні обласного шахово-шашкового клубу були присутні шашкісти з дев’яти областей держави.

Турнір проводиться як серед чоловіків, так і серед жінок. Змагання відбуватимуться до 16 вересня. Представники влади пообіцяли допомогти місцевому шашковому клубу у придбанні потрібного інвентарю.

Портфелики від «Карітасу»

Одинадцять років поспіль триває акція БФ «Карітас Івано-Франківськ УГКЦ» «Перший портфелик». Благодійники забезпечують портфеликами та шкільним приладдям дітей із найбільш вразливих сімей. Впродовж 2004–2013 рр. допомогу надали 1222 дітям. Цього року свої перші портфелики отримали 170 першокласників, серед яких також діти – переселенці з Криму та східних областей України.

«Основна ідея проведення благодійної акції – дати відчути радість першого навчального дня у школі кожній дитині незалежно від соціального статусу її родини. Тому для першокласників перший портфелик укомплектовано зошитами, пеналом, обкладинками для підручників та зошитів, простими і кольоровими олівцями, пластиліном, фломастерами, фарбами для малювання та іншим необхідним шкільним приладдям. Орієнтовна вартість такого портфелика – 600 гривень. Особлива подяка гуртівні канцтоварів «Ваш партнер», яка підтримує благодійну акцію впродовж багатьох років і надає істотні знижки при закупівлі канцтоварів у такий складний для України час», – розповіла Леся Дорош, організатор акції.

Нині «Карітас» звертається до небайдужих людей та підприємців нашого міста з проханням продовжувати допомагати дітям, бо ще для 150 учнів других–одинадцятих класів – представників пільгових категорій – сьогодні бракує коштів для придбання шкільного приладдя.

Марення зі страху

Телеканал «Росія 24» у своїй програмі «Вести» з сумновідомим Кисельовим розповів про те, що на Прикарпатті нібито створили дитячий бойовий батальйон, учасники якого поїдуть воювати на Донбас.

«Здесь же, в Прикарпатье, заработал первый в стране детский боевой батальон. Глава одного из сел решил вручить детям повестки в армию. Судя по рассказам местного ТВ, дети уже готовы воевать. В интервью их родители рассказывают о готовности отправить своих малышей на фронт. В репортаже все дружно поют гимн Украины со львовским акцентом», – йдеться у сюжеті.

Москалі, з усього видно, бояться навіть наших жартів.

В суботу – кольоровий забіг

Неординарна подія – грандіозний кольоровий забіг «Sint ColorRun» відбудеться в Івано-Франківську 13 вересня. На учасників чекають захоплюючі старти без обмеження в часі та переможців, десятки бігунів обсипатимуть з ніг до голови різнокольоровими порошкоподібними барвниками на кожному кілометрі дистанції. Важливим є те, що всі фарби – гіпоалергенні та абсолютно безпечні.

Щоб взяти участь в події, треба обов’язково зареєструватися, сплативши відповідний реєстраційний збір. Кількість учасників обмежена. Обов’язкова умова участі – наявність білої футболки. Унікальний забіг стартуватиме з Вічевого майдану.

ТАК ДУМАЮ

АБИ НЕ СТАЛО ЗАПІЗНО

Виступи і заяви Путіна говорять про загрози XXI століття щодо глобальної безпеки. Сам Путін зробив найжорсткіше з усіх можливих попереджень для Заходу: «Краще не зачіпатися з нами», розмахуючи при цьому ядерним потенціалом Росії: «Я хочу нагадати вам, що Росія є однією з провідних ядерних держав». Якщо президент Обама під час виборчої кампанії 2012 р. твердив, що Росія є просто регіональною загрозою, то тепер усі мають зрозуміти, що Росія є серйозною світовою небезпекою.

По-перше, і, мабуть, щонайменше, принаймні враховуючи історію неефективності ООН та її структур, коли Росія тримає вето в Раді безпеки, зауваження Путіна повинні бути прийняті як серйозна ядерна загроза. В 4 пункті Будапештського меморандуму від 1994 р. від держав-підписантів, таких як США, Великобританія, Франція та Китай, вимагається, щоб «домагатися негайних дій Ради безпеки Організації Об'єднаних Націй з надання допомоги Україні як державі, що не володіє ядерною зброєю… якщо Україна може стати жертвою акту аґресії або об'єктом погрози аґресією з використанням ядерної зброї». Питання аґресії Росії проти України було предметом декількох сесій Ради безпеки ООН, починаючи з лютого ц. р., але конкретних дій не видно.

По-друге, санкції, як особисті, так щодо членів путінського режиму і навіть галузеві, котрі впливають на російську економіку, почали діяти. Тим не менш, вони не змогли утримати диктатора. Це навряд щось ненормальне для російських диктаторів. Сталін не хотів влаштувати обмін полоненими навіть для свого власного сина. Тим не менш, Сталін страшенно, до параної, переймався своєю особистою безпекою і благополуччям. Санкції мають бути спрямовані проти Путіна особисто і членів його сім'ї, бо ж Путін прихильніше ставиться до своїх дітей, аніж Сталін. Процес же повинен починатися символічно, з розірвання ФІФА контракту на проведення Кубку світу 2018 р. в Росії, якщо Путін не піде з України, Грузії та Молдови.

По-третє, і найбільш нагальне, НАТО повинно почати постачати зброю, як летальну так і нелетальну, медичне обладнання і проводити навчання для України. Крім того, сили НАТО повинні бути розташовані на всіх кордонах України з союзниками по НАТО і бути в стані готовності. Одночасно Україні повинно бути надано прискорений план дій щодо членства в НАТО. Прем'єр-міністр України минулого тижня висловив бажання України до вступу. Тим часом, президенту Обамі слід визнати Україну важливим союзником – не членом НАТО з усіма перевагами, що з цього випливають, починаючи з передачею в Україну, відповідно до програми ленд-лізу, американського профіциту воєнного озброєння, що знаходиться а Афґаністані і все одно має бути вивезене звідти або знищене.

Політичний філософ XVIII століття ірландського походження Едмунд Берк писав: «Єдине, що необхідно для тріумфу зла – це хорошим людям нічого не робити». Роблячи трохи в політичному напрямку і трохи в військовому – рівносильно нічого не робити. А Путіна повинні сприйняти дуже серйозно, а не віднестися до нього, як до божевільного. Сполучені Штати і НАТО не можуть дозволити собі грати роль психолога Путіна чи Росії. Подібно як Ісламська держава Ірак та Сирія характеризуються президентом Обамою як ракові пухлини, Росія та Володимир Путін є раковою пухлиною, яка повинна бути ліквідована або, принаймні, нейтралізована. І час не чекає. Чим далі, тим більше російська аґресія буде рости, як рак. У певний момент може стати запізно.

Аскольд С. ЛОЗИНСЬКИЙ

ЖИТТЯ ГРОМАД

ЧЕСНО РОБИТИ СВОЮ СПРАВУ НА МІСЦІ

В Івано-Франківське відділення Всеукраїнського об'єднання ветеранів (ВОВ) входить чимало втеранів Української Повстанської Армії, Галицького братства колишніх вояків Дивізії «Галичина» (УНА), обласної Спілки офіцерів України, об'єднання ветеранів афґанської війни, Соборного козацтва «Січ» та українського козацтва «Галицька Січ». Про війну вони знають не з книжок, газет, телебачення і радіо. Чимало з них на собі перенесли горе і важкі часи воєнного лихоліття. Скільки б років не відходило у вічність, але людська пам'ять змушує серце здригнутися від невимовного болю, співчуття до тих, чиє життя було жорстоко обірване чи осиротіло.

Подібне відбувається й тепер на нашій рідній українській землі. Тому представники цих організацій нещодавно зійшлися на раду. Зібрав їх голова Івано-Франківського міського об'єднання ветеранів Дмитро Вівчар. Говорили про наш тривожний час, про посилення позицій українського війська, роль ветеранських організацій в цьому. Голова Братства ОУН–УПА Карпатського краю Степан Гах теж висловив своє занепокоєння ситуацією в зоні АТО, порівняв теперішні героїчні вчинки нинішніх захисників із борцям за волю свого часу. Також просив звернути увагу на те, що в Хриплині, де він проживає, «на рекламному щиті зображено великої форми «гакенкрайц», а тризуб – маленький, як ніготь».

Голову Галицького братства колишніх вояків Дивізії «Галичина» Михайла Мулика стривожило, що не всі українки хочуть відправити свого сина на захист України. Розповів також про поїздку і відзначення 70-річчя боїв під Бродами.

Ілля Захарчук, хоч сам працював на керівних посадах, запропонував скоротити чиновницький апарат і провести його люстрацію. При вирішенні особистих питань на собі переконався, як футболять із кабінету в кабінет і безвідповідально ставляться вони до своїх обов'язків.

Остап Репела акцентував увагу на давній нашій безгосподарності: в селах люди топчуть яблука, а на війні наші вояки п'ють воду з калюжі. А чому б не яблучний сік, який можна виготовити з них, або ж висушити їх і передати в зону АТО на компот. Сам він заготовив уже 70 літрів сушениць і 100 кг фасолі для відправлення воякам. Ветерани цю пропозицію схвально підтримали. Тривожить ветерана і те, чому нема у нас охорони біля мостів та інших важливих об'єктів.

Голова Спілки офіцерів області Іван Лазор запропонував звернутися до міністра освіти України з методичними рекомендаціями гри «Зірниця», а також не допускати до роботи в освіті таких спеціалістів, які підтримували терористів. А ще нагадав, що в області досі немає плану підготовки молоді до захисту Вітчизни.

Богдан Борович у своєму виступі наголосив, що в нашій новітній історії ще не було такої сумної і тривожної річниці Незалежності, відкритої аґресії і викликів, які сьогодні несе з собою «братня Росія» на чолі з її «самодержцем». Закликав кожного чесно робити свою справу на місці, бо майбутнє вартує жертовної праці. Треба працювати з молоддю. Маємо не забувати, що не за горами вибори і треба бути пильними, бо Росія готує диверсії.

Путін поставив завдання знищити Україну, яка не дає утвердитись новій імперії. Гуртуймося і робім кожен свою справу на захист своєї Вітчизни – такі основні тези виступу на ветеранському зібранні Романа Салиги.

Із молодих на засіданні був присутній член виконкому Народної ради області Володимир Веркалець, який закликав не розслаблятись, єднатись і діяти спільно. А для цього – налагодити активну співпрацю між трьома поколіннями.

Голова обласного об'єднання ветеранів Василь Сав'юк виступив з інформацією про розширене завідання ради в Києві, а також розповів, який внесок зробили ветерани міста й області в обороноздатність України.

Михайлина БОДНАР,
член Секретаріату обласного відділення ВОВ, заступник голови Івано-Франківського міського об'єднання ветеранів

РЕЗОНАНС

ЇЙ БИ ЖИТИ І ЖИТИ...

У вашій газеті за 3 липня цього року була надрукована стаття «Право на вічність» про членів ОУН–УПА Олексія Юрчишина (псевдо – Хміль), жителя села Темирівці Галицького району, та галичанки Ніни (Неоніли) Вівчаренко, соратниці у боротьбі за волю і самостійність України.

Ніна Вівчаренко народилася 14 червня 1925 року. З батьками проживала в селі Поплавники, де батько вчителював, а потім переїхали в місто Галич. Навчаючись у Галицькій середній школі, вона познайомилася з Олексієм Юрчишиним, який теж тут навчався. Так шкільна дружба звела їх на все подальше життя.

Після закінчення школи вони – Ніна та Олексій – продовжили навчання в Станиславові. З приходом у вересні 1939 року радянської влади в Галичину вони поринули в підпільне життя. Потім окупацію Західної України продовжила гітлерівська Німеччина. І окупанти-чужинці господарювали тут до липня 1944 року, прийшли нові совіти.

Як східний окупант змінив західного, наш народ не побачив між ними різниці. Більшовицький режим нічим не відрізнявся від фашистського. Патріотично вихована молодь вступила у підпільну боротьбу в лавах ОУН–УПА.

Спочатку їхня боротьба – Ніни й Олексія – почалася на теренах Темирівців, Блюдник, Медині Галицького району, а потім вони перейшли на терени близько Станіслава. Перейшовши в підпілля, Ніна взяла псевдо Зена, а Олексій – Хміль. Їхня боротьба тривала до 28 лютого 1949 року. Через зраду їх по-звірячому закатували у криївці на хуторі Березовець біля села Колодіївка теперішнього Тисменицького району. Після загибелі Хмеля та Зени, як стало відомо, їх перевезли в Софіївку біля Вовчинця. Там їх закопали у ямі, яку загорнули трактором.

Якщо тепер є відкритою інформація про членів підпілля, то, може, ви допоможете в СБУ довідатися, хто їх зрадив, де точно вони поховані і чи є можливість через «Меморіал» провести розкопки і перепоховати їх по-християнськи.

Хочу закінчити лист словами з газети «Галичина» за 8 жовтня 1994 року: «Їй би жити і жити. Кохати, народжувати й виховувати дітей, вкласти свою цеглинку у розбудову незалежної Української держави. Про неї вона мріяла, за неї віддала своє життя»...

Чекаємо на вашу допомогу...

З повагою сестра Ніни ***Богдана МУСЯКЕВИЧ***

ГЕРОЇ НЕ ВМИРАЮТЬ

СТЕКОМ І ШАБЛЕЮ

(Закінчення. Поч. на 1 стор.)

А може, ліпше чув ся б він у дружині київського великого князя Святослава Завойовника, котрого він цінить найбільше з усіх українських князів. За його щирість («Йду на вас війною») і відвагу, за непосидючість і скитальство, за могутність і прив'язання до гарних, старих богів рідного народу, себто до краси».

В історію України він увійшов як скульптор, художник та організатор війська – Українських січових стрільців, Сірої дивізії армії УНР та повстанських загонів на Полтавщині. Саме там його батьківщина.

Однак відвідавши в Болехові Наталію Кобринську в 1910–1913 роках, молодий митець прикипів серцем до Прикарпатського краю. В домі письменниці, який совіти зруйнували в 1946 році, він виготовив 100 горельєфів Т. Шевченка, подарував їй погруддя Кобзаря.

У 1915 році Михайло Гаврилко, пройшовши з боями шлях від Маківки у складі другого куреня Українських січових стрільців Василя Дідушка, в запеклих боях звільнили з товаришами Болехів від російського війська. А далі були Гузіїв, Тростянець, Кадобна, Верхня, Копанки, Довпотів, Слобідка, Вікторів... Восени 1920 року в Полтаві червоні чекісти живцем спалили його в топці паровоза.

Полтавський козак вважав Галичину своєю другою батьківщиною. У великі роковини Тараса Шевченка студенти Прикарпатського лісогосподарського коледжу разом з учнями ЗОШ № 1 посадили алею дубів у честь Михайла Гаврилка, автора першої в історії української культури Шевченкіани. Тому не випадково, що саме в Болехові є вулиця, названа його іменем, і тут стоятиме пам'ятник національному герою України.

У святі взяли участь онуки Михайла Гаврилка – Ярослав, Орест, Любомир Абрагамовичі з родинами, письменник Роман Коваль, міський голова Болехова Зенон Макота, творці пам'ятника Василь Ярич і Орест Скоп, представники обласної та міської влади, делеґати урочистостей з нагоди 80-річчя Світового конґресу Союзу українок, гості з Києва, Івано-Франківська, Львова, Полтавщини, Закарпаття, Калуша, Стрия, Сколе, Долини та інших міст.

Відкрив дійство міський голова З. Макота, який сказав, що краяни свято шанують пам'ять героїв, які боролись за волю України, що засвідчує відкриття пам'ятника Михайлові Гаврилку.

Про митця і січовика Гаврилка говорив письменник Роман Коваль – автор книжки «Шевченкіана Михайла Гаврилка», презентація якої відбулась у Народному домі.

Голова ОО ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка Степан Волковецький наголосив на важливості тяглості історичної пам'яті і зв'язку поколінь. Адже покоління січових стрільців воювало з імперською Росією за утвердження Незалежної Української держави в особі УНР. І ця війна є неминучою, поки ми не утвердимо свою свободу. Нинішнє покоління теж воює з Росією за ту ж ідею. Він нагадав, що нині Україна в стані війни і ми зобов'язані захистити свою незалежність. Цій справі має послужити зініційована «Просвітою» структура Народне ополчення Прикарпаття, завдання якої – мати свої підрозділи в кожному населеному пункті, що стануть основою територіальної оборони. Добре, що ця ідея знайшла цілковиту підтримку в Болехові.

На святочній академії відбувся показ документального фільму «Стеком і шаблею», співали кобзар Тарас Силенко, народний артист України Роман Козак, Галицький академічний камерний хор зі Львова під орудою Василя Яциняка.

Теодор ДРОВНИЧ

КОНҐРЕСИ

НОВІ ВИКЛИКИ ПЕРЕД ЖІНОЦТВОМ

(Закінчення. Поч. на 1 стор.)

відданість, за виховання в усі часи героїчних захисників рідної землі. Він коротко охарактеризував сучасну суспільно-політичну ситуацію в Україні, наголосивши, що війна з Росією після проголошення нашої Незалежності була неминуча, бо імперія не може змиритися з втратою своєї годувальниці. Зрештою, північна сусідка впродовж століть не припиняла аґресії, люто винищуючи українців чи то в часи Запорізької Січі, Руїни, чи то в роки УНР, голодомору, Другої світової війни… А ще промовець нагадав про давню співпрацю союзянок і просвітян і висловив упевненість, що вона буде плідно продовжена.

До речі, голова СУ Ореслава Хомик нагородила обласну «Просвіту» за сумлінну працю з утвердження національної ідеї та надання допомоги СУ.

В рамках діяльності Конґресу відбулася презентація виставок архівних матеріалів з історії діяльності Всеукраїнської громадської організації Союз українок, нових видань жіночих організацій, обговорення доповідей та виступи на теми «80 років Першого українського жіночого конґресу», «Нам пора для України жить», «Актуальні проблеми та завдання сучасного українського жіночого руху та Союзу українок» та ін. Під час урочистостей вперше було представлено фільм «Другий світовий конґрес Союзу українок (1994)». Учасники заходу взяли участь у відкритті в Болехові пам'ятника Михайлові Гаврилку – митцеві, воїну, творцеві скульптурної Шевченкіани.

Насамкінець союзянки дякували заступникові голови облдержадміністрації Сергію Адамовичу, приватному підприємцеві Марії Волосовській, голові Тисмениці Богдану Дарчину і вже згаданій «Просвіті» за допомогу в організації урочистої академії. Відтак здійснили прощу до Свято-Успенського василіянського монастиря у с. Погоня Тисменицького району у намірі збереження цілісності України та відновлення миру в державі.

Богдан ВІВЧАР

ЛІТЕРАТУРНІ РІЧНИЦІ

ФРАНКОВЕ СЛОВО ЯК ЗНАМЕНО

Поміж віків палає слово Великого Каменяра. Та нині, коли Україна ховає своїх синів, воно озвалось сумною струною у 158-му річницю його народження та проведення 22-го літературного заходу поезії Каменяра у Лолині, що на Долинщині.

Це було величання літературної поезії «Франкове слово – наче знамено, в труді й борні веде до перемоги», на яке зібралося чимало прихильників поезії. Проте кожен з гостей, хто виходив до промови, говорив про війну, про складний час, який переживає наша країна.

Зранку в місцевому храмі Святого Миколая за участі отця Івана Салиги відбулася Служба Божа та молебень за Україну. Приїзд письменницької делеґації зібрав людей мистецтва за круглим столом у сільській бібліотеці. Опісля відбулося покладання квітів у селищі Вигода до постаменту Каменяра та в селі Максимівка на званій народом Тарасовій кручі. Там гостей зустрічав кобзар Віктор Пашник, піснями «По діброві вітер виє», «Реве та стогне Дніпр широкий»... А місцеві мешканці декламували вірші.

На свято до Лолина прибуло чимало гостей, яких зустрічали за старовинним звичаєм хлібом-сіллю. Серед присутніх були заступник начальника управління культури облдержадміністрації Василь Тимків, перший заступник голови райдержадміністрації Ігор Лисейко, голова ОО НСПУ Євген Баран, голова ОО ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка Степан Волковецький, начальник відділу культури райдержадміністрації Володимир Гібчинський. Делеґацію літераторів з Коломийщини представляли Іван Війтенко, Ярослав Руданець, Анатолій Осадчий. Були присутні й долинські майстри пера: Ярослав Савчин, Михайло Борис, Іван Ярич та Оксана Сподар.

Отець УАПЦ Іван Салига відслужив молебень. Учасників вітав сільський голова Іван Дацьо. Хвилиною мовчання вшанували загиблих захисників на сході країни.

Виступаючи серед інших, голова ОО ВУТ «Просвіта» ім. Т. Шевченка Степан Волковецький стисло окреслив суспільно-політичну ситуацію і згадав попередження поборника української ідеї Зіновія Красівського, який ще у часи постання Незалежності попереджав, що Росія обов'язково піде на нас війною, аби не відпустити Україну з-під свого впливу. Промовець висловив упевненість, що українці попри нинішню скруту все одно переможуть, бо в них живе Кобзаревий і Франковий «дух, що тіло рве до бою...»

Франковими стежками прийшли на писемну розмову з українським Мойсеєм духу шанувальники української народної пісні – народний аматорський вокально-інструментальний ансамбль «Воля» з Івано-Франківська (керівник – Лариса Дуда), представивши пісні: «Я сьогодні щось дуже сумую», «Час рікою пливе», «Мамина коса».

Творчість Каменяра стала давно тим народним кодом, що засіяв у серця нашого покоління національну ідею. Літературні композиції «Гримить», «Земле моя, всеплодющая мати» за творами письменника виконали учасники театру-студії «Талант» БДЮТ (керівник – Світлана Петрів).

Співали стрілецькі «Ой там при долині», «Балада про калину», які виконав народний аматорський жіночий вокальний ансамбль «Мелодія» БК с-ща Рожнятів (керівник – Ірина Кравців).

Уривок з вистави «Сповідь Мазепи» представили актори Вигодського народного театру Марії Гладенької та Богдана Мельника. Під високим Лолинським небом декламували вірші Любомира Михайліва, Надії Дички, Василя Олійника та Лілії Мацьків.

У переддень Першовересня письменник Василь Олійник подарував малечі авторські примірники книжки «В нашім домі новина». А далі розважав народний аматорський фольклорно-етнографічний колектив «Лолиняночка» (керівник – Мирон Кузьмич).

На завершення сільський голова Іван Дацьо подякував гостям за те, що завітали Франковими стежками до Лолина й наголосив, що в час війни опускати руки не можна, бо ворог цього тільки прагне. Ми повинні міцніти, кріпитись, згадувати предків та молотись Богу за нащадків, щоб над ними було мирне небо.

Українська нація не покориться, бо віра наша сильна й непохитна, як могутнє слово Франка та Шевченка. Ми виборемо волю, бо це наша земля і тут немає місця ворогам.

Надія БАЛАГУРАК

СЛОВО: ПОДІЯ І ДІЯ

ЛІТЕРАТУРНА ПРИГОДА НАД ДНІСТРОМ

У СЕЛІ ДОЛИНА ВІДБУВСЯ ПОЕТИЧНИЙ ФЕСТИВАЛЬ «ДНІСТРОВСЬКИЙ КАНЬЙОН»

Упродовж двох вихідних днів Долина, що на Тлумаччині, стала своєрідною літературною Меккою: до мешканців рельєфно неповторного наддністрянського села приїхало два десятки літераторів з усієї України, щоб взяти участь у першому письменницькому фестивалі «Дністровський каньйон», який організатори назвали «літературною пригодою».

Поетичному дійству передувала невеличка краєзнавча екскурсія, яку провели місцеві педагоги у стінах загальноосвітньої школи. Зокрема, гості відвідали музей славетного галицького скульптора Михайла Бринського, ознайомилися з творчістю знаного прикарпатського художника Богдана Бринського. Долина також славиться іншими неперсічними особистостями, як от Федором Федорцівим, галицьким журналістом, публіцистом і громадським діячем початку XX століття, Володимиром Гринівим, інженером й архітектором, за ескізами якого у 30-их роках минулого століття у селі було зведено будинок місцевої «Просвіти», а також аналогічні будівлі в інших селах тодішнього Товмацького повіту. У Тлумачі проживає самобутній долинський поет Михайло Генсіцький, а в Чернігові – член НСПУ Володимир Шкварчук, відомий дослідник голодомору, лауреат українських і міжнародних премій. З села вийшло більше десяти кандидатів наук різних галузей, що є абсолютним досягненням серед громад Тлумаччини.

Щодо літературної пригоди «Дністровський каньйон», то розпочалася вона з перегляду експозицій світлин «На прищіпках» у рамках благодійного аукціону від «Студії 111». Далі урочистості відбувалися у стінах сільського клубу: гостей вітали голова Тлумацької райдержадміністрації Володимир Габурак, сільський голова Зіна Николин, організатор і меценат заходу, калушанин Ілля Тітко, голова Івано-Франківської організації НСПУ Євген Баран. Останній подарував шкільній бібліотеці антологію «Галицький золотослов» (електронна версія), яку склали твори 42-ох письменників Львівщини та Івано-Франківщини та збірку «Франківськ, місто янголів».

Мешканцям села та учасникам дійства презентував свою творчість місцевий співучо-просвітницький колектив «Родина». У рамках літературної пригоди відбулося декламування віршів Т. Шевченка, а також презентація літературного альманаху молодих літераторів Тлумаччини «Заграва», який побачив світ у редакційно-видавничому комплексі «Злагода» (Тлумач). Місцевих авторів представила Марія Ткачук, педагог Долинської школи й поетеса. Свої вірші читали також поети з Тлумаччини Михайло Гринюк, Мар'яна Войтків і Михайло Надкерничний. Присутні мали змогу ознайомитися з таким новітнім жанром як відеопоезія, переглянувши творчі роботи переможців фестивалів «Циклоп» і «Батискаф».

Географія письменників і поетів, які взяли участь у літературно-краєзнавчому святі «Дністровський каньйон», виявилася доволі широкою. За словами співорганізатора фестивалю, поетеси Олени Тітко, до мальовничої Долини, що на березі Дністра, приїхали поети зі Львова, Києва, Сум, Хмельницького, Вінниці й навіть Харкова. Молоді українські поети читали власні поезії як зі сцени сільського клубу, так і на березі Дністра під плюскіт води і миготіння ватри.

Насамкінець зауважимо, що літературний фестиваль «Дністровський каньйон» відбувся як мистецька подія завдяки меценатській допомозі й організаторським здібностям калушанина, представника ТОВ «Нафтогазхім Сервіс» Іллі Тітка, у благодійності якого не раз переконувалася місцева громада. За словами організаторів творчої пригоди, вони міркують над тим, щоб зробити фестиваль у майбутньому традиційним, врахувавши пропозиції й зауваження гостей і учасників нинішнього дійства.

Михайло БАТІГ,
журналіст, поет, м. Тлумач

ПРЕЗЕНТАЦІЇ

А МИ ТУЮ СТРІЛЕЦЬКУЮ СЛАВУ ЗБЕРЕЖЕМО...

Заслуги – вічні, гинуть лиш провини.
Великих діл і задумів творці
–То найдорожчі діти України,
Любов народу, – січові стрільці.
Олесь БАБІЙ

Новітніми лицарями Вітчизни, яким судилося відродити героїчну славу предків, стали галицькі юнаки і дівчата, котрі ввійшли в історію під назвою українських січових стрільців.

В обласній бібліотеці для юнацтва відбулася презентація нової книжки Дмитра Юсипа «Засурмили сурми, труби...», приурочена 100-річчю створення леґіону Українських січових стрільців.

Дмитро Юсип – письменник, літературний критик, лауреат літературних премій: Волиників-Шаблінських фундації Українського вільного університету в Нью-Йорку (США); Всеукраїнської ім. О. Білецького; ім. В. Стефаника та ім. І. Франка.

Книжка Д. Юсипа «Засурмили сурми, труби...» розкриває одну зі славних сторінок героїчної боротьби нашого народу за своє національне визволення, учасником якої були українські січові стрільці.

Учні 7-их класів ЗОШ № 22 мали змогу поспілкуватися з автором книжки, дізнались про одну зі славних сторінок героїчної боротьби нашого народу за своє національне визволення, учасниками якої були українські січові стрільці. Бібліотекар читальної зали Марія Калинюк продемонструвала мультимедійний сюжет про створення леґіону УСС «Повіяв вітер січовий», презентувала книжкову виставку – «Борцям за волю України сплітаєм вдячності вінок».

На завершення всі учасники заходу виконали пісню «Ой у лузі червона калина».

Почуття незмінної поваги до славної спадщини УСС вимагає належного вшанування пам'яті про них, а також виховання молоді на патріотичних культурно-організаційних здобутках героїв січового стрілецтва, подвигу, вогонь якого потрібен нам для морального очищення, оздоровлення і натхнення.

Н. К

ПАМ'ЯТЬ: ПРАВДА ПРО КРИВДУ

НА РОЗПУТТЯХ ВЕЛЕЛЮДНИХ

(Продовження. Поч. у № 36)

* * *

...Імперсько-реваншистські ідеї «Третього Рима» – Москви маніакально перевтілювалися «кремлівськими мрійниками» в доктрину про «всесвітню комуністичну революцію» і встановлення комуністичної диктатури у всесвітньому масштабі. З цією метою розроблялися плани масового експорту «комуністичної ідеї» в країнах Європи й Азії. ЦК РКП(б) і виконком комінтерну вели роботу з утворення нових комуністичних (прорадянських) партій та «революційних організацій трудящих» у прикордонних з СССР країнах – Польщі, Румунії. Однією з таких партій стала Комуністична партія Східної Галичини (КПСГ), згодом – КПЗУ – крайова автономна організація Комуністичної робітничої партії Польщі (КРПП), яка фінансово забезпечувалася ЦК КП(б)У, однак більшість принципових питань її тактики і стратегії, керівних кадрів вирішувалася у Москві. У постанові політбюро ЦК КП(б)У «Про стан Галицької комуністичної партії» від 13 березня 1924 року, зокрема, зазначалося: «а) считать необходимым оказать материальную поддержку. Предложить финкомитету отпустить необходимые средства; б) не возражать против устройства съезда Гал. К. П. на территории Украины... Квиринг». Тож через Збруч та іншими шляхами в Галичину для розпалювання «світової комуністичної революції» виїхали майбутні члени комуністичного підпілля – Р. Кузьма, М. Заячківський, О. Кожан, Й. Купранович, О. Букшований, Карло Саврич (Максимович), Пантелеймон Крайківський та інші.

Якраз із цією метою у ніч на 22 жовтня 1922 р. перетнув Збруч і почав збройну боротьбу з польськими окупантами Галичини партизанський загін «Червона дванадцятка» під орудою наших земляків Петра Шеремета і Степана Мельничука. Та не зуміли вони запалити комуністичну «ватру» на рідних теренах, бо ідея про «комунію» не знайшла відгуку у змучених у війнах і руїнах душах галицьких трударів.

Однак уже у 1928 р. розпочалася жорстока розправа («сатанізація» – термін Бориса Олійника) сталінської деспотії над свідомим українством, яке повірило в т. зв. «українізацію» в Україні. В першу чергу, були репресовані галичани – колишні стрільці і старшини УСС, УГА і ЧУГА, галицькі письменники, педагоги, митці. Про цю наростаючу трагедію, що нависла над свідомими українцями-галичанами напередодні «великого терору» 1930–1934 і 1937–1938 років, писав часопис «Селянський прапор» (орган Українського народного союзу), що виходив у Станиславові з 1925 року, у ч. 30 від 31 липня 1927 року у своїй розлогій публікації під назвою «Непорозуміння між комуністами і репресії проти галицьких прибічників». Закидаючи галичанам те, що вони заповзято служили «совдепії», автор публікації констатує: «Галицькі еміґранти (перебіжчики) не тішилися ніколи симпатією українського населення на совітській Україні. Масово служили в Чека, переіменованій тепер в ДПУ (Державне політичне управління), себто в політичній жандармерії, що становить орган більшовицької диктатури. Навіть теперішній начальник Чека на всю Україну Балицький є галичанином. Тому ціле населення ставило галичан на рівні з латишами або китайцями... Народ ненавидить галичан як завзятих чекістів, а комуністична партія і більшовицький уряд не довіряє їм... Тов. Балицький порішив позбутися своїх колишніх галицьких помічників. Всі галичани дістали з ГПУ повідомлення, що протягом одного тижня мають зліквідувати свої приватні справи і з'явитися в президію ГПУ, котра визначить для них нове місце проживання поза територією України. Переселяють у глухі губернії Сибіру, а в найліпшим випадку у відлюдні околиці європейської Росії...»

Дещо очорнена характеристика галичан-українців, які заповзято, часто до самозречення, зі святою вірою в кращу долю України служили більшовицькій сатрапії, подана автором публікації, звісно, з позицій людини, що неґативно сприймає тих, що перейшли до іншого табору. Але тут ми бачимо і ті процеси, які спричинили комуністичний армагедон в СССР і, зокрема, в радянській Україні. Одна з них – національна самосвідомість галичан, які на різних віражах історії, при всіх режимах залишалися найбільш свідомою частиною українства, найбільш свідомою національно. Тож не дивно, що галичани у підрадянській Україні для імперсько-комуністичної диктатури були непевним елементом, від якого несло духом «українського буржуазного націоналізму». А у часі т. зв. «українізації» для Москви та її поплічників в Україні це було небезпечно особливо. Тому й почалася хвиля гоніння на галичан.

Володимир МОРОЗЮК, *член НСПУ*

(Далі буде)

ПОТРЕБУЄ НАШОЇ ДОПОМОГИ

17 липня українці підняли Державний прапор України над Попасним Луганської області. 28-річний Олег Івахнюк, який воює у лавах батальйону «Донбас», звільняв місто разом із побратимами.

Операція у Попасному пройшла успішно, однак, коли хлопці звільняли місто від терористів, в одному з житлових кварталів потрапили у засідку. Олег потрапив під обстріл. Його поранили, три кулі влучили у стегно.

Калушанин і далі перебуває на лікуванні у Київському центральному військовому шпиталі й потребує допомоги. Олег переніс уже 11 хірургічних операцій.

Всі охочі можуть перерахувати кошти на банківську картку «Приватбанку», яку Олегу виготовили спеціально для цих потреб: 4149 4978 0992 1416. Призначення – «Благодійний внесок для лікування Олега Івахнюка».

ЗНАЙ НАШИХ!

ПОВЕРНУЛИСЯ З ГРАН-ПРІ

Незважаючи на важке становище в державі, яка веде визвольну війну проти російських окупантів і їхніх сателітів, 2–3 вересня в квітучій Одесі проходив 17 Міжнародний конкурс-фестиваль виконавців гумору і сатири, музичного фольклору імені Андрія Сови, в якому взяли участь гумористи майже з усіх кінців України та з-за кордону.

І якщо на вулицях Одеси було помічено серйозність і відповідальність її жителів, які переважно обговорювали ситуацію в державі, а на кожному кроці можна було побачити наших вояків, які їхали захищати південні та східні кордони нашої країни від ворога, то в чудовому приміщенні філармонії звучали гумористи, фольклорні твори конкурсантів. Всюди жваво обговорювали виступи.

Від нашої області в конкурсі читців гумору взяв участь знаний гуморист Тарас Ровенко, який прочитав гумореску нашого земляка, заслуженого діяча естрадного мистецтва України Нестора Мартинця «Як Дмитир ходив на аборт». Хтось, можливо, побачив помилку в імені Дмитир. Та це не є помилкою, бо гумореска написана з використанням діалекту.

Саме Тарас Ровенко переміг і отримав гран-прі конкурсу-фестивалю. Переможець отримав диплом, не залишився без нагород і автор твору, якого також нагороджено дипломом «За плідну дієву роботу з творчою молоддю», а також – пам'ятною медаллю в честь 25-их роковин із дня заснування «Асоціації діячів естрадного мистецтва України».

Наших земляків запрошено на нові фестивалі та конкурси, щоб тішили українців своїми творами та виконанням.

Назар ФЕДОРІВ

НОВИНИ УКРАЇНИ І КРАЮ

Скасували сезонний тариф. Послуга подорожчала

Для споживачів «Івано-Франківськтеплокомуненерґо» скасований так званий сезонний тариф на гарячу воду. Про це повідомив заступник директора цього підприємства Ігор Угриновський.

Раніше, у міжопалювальний період, за куб підігрітої гарячої води мешканці платили майже 13 грн., а впродовж решти року – понад 20 грн. Нині ж встановлений єдиний тариф, який діє 12 місяців – 25 грн. 41 коп. за куб. м води.

На фоні здорожчання послуги комунальники втішають новими бонусами. Кажуть, у нову ціну вже включена вартість холодної води, за яку раніше споживачі платили окремо у «Водоекотехпром».

Раніше люди платили нам за підігрів, а потім ще у «Водоканал» за спожиту холодну воду. То тепер треба платити лише у «Теплокомуненерґо». А ми вже самі будемо сплачувати «Водоканалу», – пояснює Ігор Угриновський.

Також у нову вартість гарячої води закладена ціна за повірку лічильника. Її робитимуть раз у чотири роки, безкоштовно.

То скільки ж переселенців?

Близько 2000 мешканців зі сходу та Криму зареєструвалися у міґраційній службі області. Крім того, міґраційна служба краю сприяє приїжджим громадянам у вирішенні інших питань, з якими вони звертаються в УДМС в області чи до працівників служби, котрі щодня чергують у центрі з реєстрації вимушених переселенців.

Щоправда, наголошує начальник управління Державної міґраційної служби в Івано-Франківській області Сергій Саїв, офіційна статистика не відображає реального стану справ. Як мінімум тимчасових переселенців втричі більше.

З'явиться Служба фінансових розслідувань

Служба має з'явитися у вересні – після всеукраїнських громадських обговорень.

Проект відповідного Закону пройшов експертизу Міністерства юстиції і невдовзі буде проголосований у Верховній Раді.

Служба фінансових розслідувань має об'єднати всі компетентні органи протидії економічним злочинам в одне потужне відомство і покликана ґарантувати гідний фінансовий захист держави.

«Мета створення СФР – не тільки вимога активного протидіяння практиці мінімізації платежів до бюджету, а й запровадження європейської моделі фінансового контролю внутрішнього аудиту розпорядників бюджетних коштів після відкриття кримінального провадження», говорять у прес-слжубі реґіонального відділення ДФС.

НАВІЯНЕ

ОСТРІВ УКРАЇНА

А навколо – море. Просто океан інформаційної і духовної блокади із сусідньої братньоворожої Росії.

Вранці вмикаєш телевізор. Клац-клац каналами. Навіть не через один – це російські передачі, серіали... Увечері, між іншим, те саме. Нічого не змінилося у нашому королівстві навіть під час війни з Путіним. Далі ви сідаєте у бус, їдете на роботу, чи куди ви там їдете, і вас добродійні водії катують добірною московською попсою (подібною до російської лайки). Особливо цим втішають водії Городенківського напрямку. Для них війна з Росією і загибель наших вояків від їхньої зброї не арґумент на користь української культури.

Іноді вас почастують «пєснямі» у кав'ярнях чи піцеріях. Аякже, адже їхні власники – великі галицькі «патріоти».

А тепер підійдіть до наших франківських кіосків із пресою. З газетами, що виходять українською мовою, ще сяк-так. Нічого не зробиш з тими, хто читає реґіонівську «Сєгодня» чи «Комсомолку в Украінє» або «2000». Далі спробуйте потішити себе вибором українських тонких журналів, видань із кросвордами чи анекдотами. А дзуськи вам українське! Переб'єтеся. Два-три видання якщо є, то добре. Ну, нехай п'ять. А відсотків 95 – «рускій мір».

Про який вибір для справжніх українців ви тут говорите? Цілковита окупація російського і ще цілковитіша капітуляція українського. От і виходить, що навіть у Галичині ми живемо на острові Україна.

Добре, що останнім часом кінотеатри «Люм'єр» і «Космос» не демонструють російських фільмів-бздур, а решта, переважно дубльовані українською, до того ж, гарною мовою. Хоч тут Україна не далася Путіну, залишилася незавойованою територією.

Василь БАБІЙ

ТВОРЧІСТЬ ПРОСВІТЯН: СЛОВО – КРИЦЯ

ПРОПАДЕШ, РОСІЄ!

Навіки пропадеш, Росіє,
У трупнім чаді зогниєш,
Якщо ти смерть і горе сієш
І братовбивствуєш, авжеж.

В тобі, облуднице триклята,
Сидить тиран, жорстокий кат,
А ката завжди жде розплата,
За все відплата акурат.

Ти дієш Путіну в догоду,
Тому і жде тебе ганьба,
Не створиш з вільного народу
Собі васала і раба.

Глибоко ранячи Вкраїну,
Собі наближуєш кінець,
Бо переможе неодмінно
Окрилля збратаних сердець.

УКЛІН ВАМ, ВОЇНИ!

Уклін вам, воїни АТО,
В журбі схилилась Україна,
Ніде, ніколи і ніхто
Нас не поставить на коліна.

Хто сіє бурю, грім пожне,
І хрест одержить на могилі,
Чоло неправди кам'яне
Розіб'ють соколи стокрилі.

Вперед! Вперед, де нові дні,
Жде перемоги кожна хата,
Де сонце в кожному вікні,
І молиться за сина мати.

Любомир МИХАЙЛІВ,
голова Рожнятівського РО «Просвіта», член НСПУ, с-ще Рожнятів

ПРАВОЗАХИСТ

УГС ЗНОВУ ДІЄ

В Івано-Франківську працюватиме представництво Української гельсінської спілки. Свого часу УГГ–УГС боролася за права людини в умовах радянського комуністичного тоталітаризму. Нині ж вона пропонує безкоштовну юридичну допомогу з прав людини.

Нещодавно відкрита її громадська приймальня за адресою: **пл. Міцкевича, 8, офіс 9. Час роботи: 8.30–17.00.**

Програмний директор УГС Максим Щербатюк говорить, що для Спілки це дуже важливий напрямок роботи, те поле, де народжуються справи, які змінюють судову практику і законодавство. До слова, навіть ті справи, які вимагатимуть певних затрат, будуть профінансовані з фонду УГС.

Відповідальний юрист УГС Юрій Вацик наголошує, що приймальня надаватиме інформацію щодо прав людини. В тому числі щодо пільг для учасників АТО чи людей, які там перебувають.

«У відповідних питаннях будемо допомагати громадянам підготовлювати заяви до Європейського суду. Особливо складні питання будемо вирішувати на всеукраїнському рівні», – додає юрист.

Керівник юридичної компанії «Lex Consulting» Володимир Костюк говорить, що загалом по Україні приймальні мають свою специфікацію – з прав ув'язнених, з прав іноземців. Найбільше – із соціальних питань. Чимало з них стосуються переселенців.

Франківська приймальня вибиратиме спеціалізацію відповідно до потреб реґіону.

ІМЕНОСЛОВ

ТАЄМНИЦІ ІМЕНІ

МАРИНА

Тарас Шевченко одну з найкращих своїх поем назвав «Мариною». Це ж ім'я поставив у заголовку цікавої віршованої повісті Максим Рильський. Згадане найменння зустрічається в назвах кількох драм, кінофільмів, оповідань. Напевно, у кожному селі нашої держави є по кільканадцять Марин. Ім'я це – одне з найпопулярніших серед українського народу.

Звідки ж воно залетіло у наш край? Із-за Балкан, із мови давніх римлян. По-латинському маринус означає морський. Отож Марина, виходить, має значення людини морської, людини моря.

В українській та й в інших мовах ім'я Марина має чималу родину. До неї належить, зокрема, слово мариніст, тобто художник, що творить картини про море, як-от наш Айвазовський. Один із коштовних мінералів теж має в своїй основі згадане латинське слово: аквамарин (аква – вода та маринус – морський). Від імені Марина походять і прізвища: Маринич, Маринович, Маринченко.

Шкоди – на мільйон

Птахофабрика завдала довкіллю збитків на 3,4 млн грн: порушено справу.

Івано-Франківська міжрайонна прокуратура з нагляду за додержанням законів у природоохоронній сфері здійснила перевірку щодо додержання водного законодавства в діяльності дочірнього підприємства «Городенківська птахофабрика» ПАТ «Аванґард».

«Встановлено, що зазначений суб'єкт господарювання впродовж двох років незаконно здійснював забір води зі свердловини. Так, не маючи спеціального дозволу, який реґулює кількість забору води та визначає ліміт скидань забруднень у воду, підприємство використовувало водні ресурси для виробничої діяльності», – повідомляє прес-служба прокуратури Івано-Франківської області.

Унаслідок самовільного водокористування, зазначають у прокуратурі, державі завдано збитків на 3,4 млн. грн., передає ІНТЕРФАКС-УКРАЇНА.

За фактом незаконного використання надр загальнодержавного значення розпочали кримінальне провадження.

УСМІХНІТЬСЯ

* * *

Що таке швидкість світла?

Це коли встигаєш з холодильника витягти пляшку пива швидше, ніж там засвітить лампочка...

* * *

– У тебе теща в якій галузі працює?
– У медичній.
– Терапевт?
– Ні, п'явка. Кров смокче.

* * *

Любий Дідусю Морозе! Подаруй мені на Новий рік нового хлопця! А колишнього забери собі... оленем.

* * *

Приходить Вовочка до першого класу.

– А ти рахувати вмієш? – поцікавилася вчителька.

– Один, два, три, чотири, п'ять...

– А далі знаєш?

– Шість, сім, вісім, дев'ять, десять, валет, дама, король, туз...

МІНІАТЮРИ З НАТУРИ

НЕЗЛАМНИЙ ДУБ

Що лише не робили, щоб дуб перестав рости. Спиляли найбільші кристаті гілляки, обрізали навколо внизу кору, прив'язали на ланцюгу пса. А дуб не здається. Випустив зелене листя і сміється, потужний, величний, двохсотлітній велетень. Не втомлюється шуміти на вітрі, ведучи свою мелодію під небом. Веселить око, розганяючи дощові хмари. Не боїться ні блискавок, ні грому, переживши лихоліття.

Дуб бачив, як міняються часи, запам'ятав калейдоскоп минущих облич, чув тьму-тьмущу кинених людьми на вітер слів. Він згадує, що на ньому сиділо багато птахів і пташок, даруючи задушевні співи. Він щедро сіяв щороку жолудями, щоб продовжити рід, але господарі не були зацікавлені в цьому. Тому йому нічого не залишалося як рости.

І старожил росте. На радість тих, в кого дитяча душа. І на смуток того, хто хотів би чимшвидше пустити дуба на дошки.

МАМА СКРИПАЛЯ

Хто в Коломиї не знає скрипаля-віртуоза Івана Арсенича? Його любов до музики підтримувала у дитинстві й підтримує тепер, коли сина прикрасила сивина, мама.

– Як виповнилася мамі вісімдесятка, ми порадились з рідними і забрали її до себе, – розповідає пан Іван. – Їй в селі таки було сумно, а в місті – веселіше.

Коли музикант на літературному заході в бібліотеці № 1 для дорослих виконував улюблений мамин твір композитора Скорика, то вона уважно слухала хвилюючу мелодію, на очі набігала сльоза, виказуючи почуття щастя, усвідомлення, що її син має талант, визнання, оцінений званням заслуженого працівника культури України.

Всюди мама в святочному одязі супроводжує свого сина, дає йому, як звично, поради, пишається ним, що продовжує їй життя.

ЗВОРУШЛИВА СОПІЛКА

Природа кожному дає те, що він заслуговує. Є люди балакучі, є мовчуни. Другі, здається, цікавіші, хоча й мовчать. Вони загадковіші від перших, знають ціну слова, яким ніколи не розкидаються.

Однак, що би там не було, а мовчазним людям треба також десь і якось виливати душу, з кимось спілкуватися. Вони промовлять два-три слова і далі мовчать, як і раніше. Їм так більше пасує, аніж говорити.

А мовчазний цей чоловік, якого повела дорога у вічність, спілкувався зі світом за посередництвом звичайної сопілки. Вдихав у неї душу, яку нікому не відкривав, вигравав таких мелодій, що можна було заслухатися. Особливо вечорами він щедро ділився музичними одкровеннями. Лилися то радісні, то журні сповіді, що зворушували до сліз.

І можна тільки позаздрити тим, хто вміє дарувати людям приємність самовираження, красу душі.

ТВОРЧІСТЬ ДИРЕКТОРА

Уродженець села Рунґури Василь Лапчинський відомий на Коломийщині як педагог, директор школи в селі Корнич. Він закінчив філологічний факультет Львівського держуніверситету, вчителював у Снятинському районі, був там інструктором райвиконкому, методистом районного відділу освіти. Неспокійний вдачею, він прагне ідеальності, пожвавлює освітнє життя, намагається кожного вислухати, вирішити чимало проблем.

Та знають Василя Петровича ще й як журналіста і письменника, який працював у редакції колишньої газети «Аґро». Окремим виданням вийшла у нього книжка прози і пісенних текстів «Падолист». Підготував рукопис нової книжки, яку хтось би міг підтримати як спонсор. Автор проявив себе і як упорядник творів незабутнього майстра слова з Рунґурів, свого родича Павла Федюка.

– На літературну справу залишається найменше часу, – говорить педагог і літератор. – Але я його таки знаходжу. Гадаю, невдовзі прийду до шанувальників красного слова зі своїм новим виданням.

Василь РЯБИЙ, *м. Коломия*